2024-83-RE

Causa 2024-85-RE

(Areny Fité c/ Comú de Canillo i Govern d'Andorra)

Número de registre 569-2024. Recurs d'empara

Aute del 20 de gener del 2025

BOPA núm. 11, del 29 de gener del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de desembre del 2024, per la representació processal del Sr. Josep Areny Fité, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 20 de novembre del 2024, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que retrotregui el procediment davant la Sala Administrativa per tal que aquesta dicti una nova sentència amb la motivació mancant;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Josep Areny Fité va presentar una demanda contra el Govern i contra el Comú de Canillo en què impugnava l'acord de la Comissió Tècnica d'Urbanisme (CTU) del 21 de juliol del 2023 que havia desestimat el recurs interposat contra el Decret del Comú de Canillo del 30 de març del 2023, mitjançant el qual s'aprovava la primera revisió del POUP en la part que afectava les unitats d'actuació UA-SUNC-158a i UA-SUNC-S10.

1.2. El 7 de maig del 2024, la Secció Administrativa de la Batllia va dictar una sentència que estimava parcialment aquesta demanda i que declarava que els terrenys destinats a vial, inclosos en la unitat d'actuació UA-SUNC-S10, no havien de ser objecte de classificació específica, no obstant això, confirmava la legalitat de la resta de les resolucions impugnades.

1.3. La representació processal del Sr. Josep Areny Fité va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 20 de novembre del 2024, la Sala Administrativa va dictar una sentència que decidia desestimar aquest recurs i confirmar íntegrament la resolució de la primera instància.

1.4. El 16 de desembre del 2024, la representació processal del Sr. Josep Areny Fité va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 20 de novembre del 2024, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent denuncia la vulneració del dret a la jurisdicció per la manca de motivació de la sentència de la Sala Administrativa, i, subsidiàriament, per la seva motivació deficient, amb transcendència constitucional.

- Al·lega que aquests defectes en la motivació comportarien una decisió errònia i arbitrària respecte de les peticions sotmeses a la consideració jurisdiccional en el marc de la segona instància.

- Exposa que és propietari de la totalitat dels terrenys integrats en la unitat d'actuació UA-SUNC-158a i que en l'aprovació provisional del procés de revisió del POUP, el Comú de Canillo havia classificat aquesta unitat com a sòl urbà consolidat de gestió directa, però cedint a les exigències de la CTU, en l'aprovació definitiva els va classificar com a sòl urbà no consolidat.

- En qualsevol cas, al·lega que la sentència de la Sala Administrativa no conté cap motivació essencial sobre el canvi de posicionament del Comú de Canillo respecte de la classificació de la unitat de referència. Insisteix en què la Sala Administrativa ha de motivar i desenvolupar aquesta qüestió essencial.

- Seguidament, la Sala Administrativa retreu a aquesta part una falta de prova sobre els requisits dels terrenys per ser classificats com a sòl urbà consolidat, i, finalment, es limita a dir que el concepte de solar, se situa en una fase ulterior del procés urbanitzador, defugint així de qualsevol motivació respecte de les peticions efectuades.

- Segons el seu parer, la qüestió essencial és també la de distingir entre sòl urbà consolidat de gestió directa i solar. I ha demanat expressament, concretament i reiteradament als tribunals ordinaris que es pronunciessin sobre aquesta diferència.

- Però és que tot i convergir en el fet que -en general- un terreny urbà consolidat esdevé solar després de la finalització de les obres d'urbanització, precisament aquest fet comporta -i és la causa de la petició- que uns terrenys poden estar classificats com a sòl urbà consolidat sense tenir la condició de solar.

- Segons el seu parer, aquest és el seu cas, per això considera que el debat és pertinent, perquè precisament en la diferència entre un i altre rau la raó de ser del litigi.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que retrotregui el procediment davant la Sala Administrativa per tal que aquesta dicti una nova sentència amb la motivació mancant.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa circumscriu l'objecte del recurs d'apel·lació a examinar si la unitat d'actuació UA-SUNC-158a ha de ser classificada com a sòl urbà consolidat tal com sol·licita l'apel·lant o no.

- La Sala Administrativa constata que l'acte que s'impugna és l'aprovació definitiva de la primera revisió del POUP de Canillo i aquesta resolució considera els referits terrenys com a sòl urbà no consolidat. Per tant, la posició del Comú de Canillo ha quedat establerta i no es podria admetre que la Corporació anés contra els seus propis actes. Afegeix que el fet que el canvi es derivi d'un informe de la CTU és irrellevant als efectes d'aquest procés.

- En segon lloc, exposa la seva jurisprudència respecte de la interpretació de la legislació en matèria de sòl urbà consolidat, i conclou que en aquest cas no s'ha acreditat que els terrenys inclosos en la unitat d'actuació UA-SUNC-158a disposin dels serveis bàsics que preveu l'article 25 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme.

- Constata que el recurrent mateix reconeix que el vial que s'ha d'urbanitzar al llarg de la unitat d'actuació no està construït i, per consegüent, no reuneix els requisits previstos en el Reglament d'urbanització.

- Així mateix, posa en relleu que els terrenys en qüestió tampoc disposen dels serveis necessaris (aigua potable, energia elèctrica i evacuació d'aigües residuals).

- Manifesta que els arguments que desplega el recurrent no desvirtuen l'absència d'aquests requisits; ni la proximitat del nucli urbà de Soldeu, ni el fet que hi hagi edificacions contigües poden alterar aquesta conclusió, ja que això només suposa que els serveis existents són els adequats per atendre les necessitats d'aquestes construccions concretes, però no demostra que siguin suficients per servir les necessitats de les edificacions i els usos previstos pel planejament, d'acord amb les disposicions dels articles 25 de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme i 7.1 a) del Reglament urbanístic.

- En tercer lloc, pel que fa a la distinció entre els conceptes de sòl urbà consolidat i de solar, la Sala Administrativa respon que el solar correspon a una fase ulterior del procés d'urbanització.

- D'acord amb l'article 9 del Reglament urbanístic, els solars són terrenys compresos en unitats d'actuació de sòl urbà consolidat, que han de complir una sèrie de requisits addicionals a més de l'existència dels serveis bàsics.

- Per tant, atès que la concurrència dels requisits necessaris per a la classificació com a sòl urbà consolidat, establerts a l'article 25 de la Llei general d'ordenació del territori, no ha quedat acreditada, la Sala Administrativa acorda desestimar el recurs d'apel·lació.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El motiu principal del recurs d'empara del recurrent es basa en el caràcter erroni i arbitrari de la resolució judicial que ha estat adoptada amb anterioritat a aquest recurs d'empara, és a dir, la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 20 de novembre del 2024. El recurrent estima que s'han conculcat els seus drets protegits a l'article 10 de la Constitució i, més concretament, el deure judicial a la motivació, ja sigui totalment o parcialment.

3.2. L'admissió a tràmit d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació activa (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon, doncs, examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès a tràmit.

3.3. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

Sobre aquest particular, aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat de manera reiterada respecte del deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La nostra doctrina ha estat constant en el sentit de destacar que el deure de motivar les resolucions judicials deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència dels principis de bona administració de la justícia i de seguretat jurídica (veg. les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaigudes, respectivament, en les causes Von Maltzan i d'altres c/ Alemanya (dec.) [GC], núm. 71916/01, del 2 de març del 2005, § 132, i, García Ruiz c/ Espanya [GC], núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, § 26), ocupa un lloc eminent dins de tota societat democràtica (Guðmundur Andri Ástráðsson c/ Islàndia [GC], núm. 26374/18, de l'1 de desembre del 2020, § 283) i requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts, és aquell que possibilita que els tribunals superiors puguin conèixer les raons exactes en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució. Tampoc es pot descartar el fet que la motivació contribueixi a una millor acceptació de la decisió subjacent (Taxquet c/ Bèlgica [GC], núm. 926/05, del 16 de novembre del 2010, § 91).

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat igualment que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a denegacions de justícia aquelles fonamentacions judicials estàndards, esquelètiques o vagues (veg. les sentències recaigudes en les causes Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, § 42, i, Higgins i d'altres c/ França, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, § 42).

3.4. La representació processal del recurrent es queixa del tractament urbanístic que han merescut els terrenys de la seva propietat, els quals es troben actualment inclosos dins la unitat d'actuació UA-SUNC-158a del POUP de la parròquia de Canillo. En efecte, el recurrent considera que els terrenys esmentats havien de ser qualificats com a sòl urbà consolidat de gestió directa, en lloc de sòl urbà no consolidat. Afegeix que fins i tot en l'aprovació provisional del Pla, aquests havien estat qualificats pel Comú de Canillo mateix com a sòl urbà consolidat però que "*cedint a les exigències de la Comissió tècnica d'urbanisme*", el Comú va "*sucumbir*" i els va classificar com a sòl urbà no consolidat. El recurrent entén que la qualificació actual li era molt gravosa, ja que estava obligat, innecessàriament, a elaborar un pla parcial. A més a més, es queixava de la necessitat d'un pronunciament judicial sobre la diferència existent entre sòl urbà consolidat i solar.

El recurrent creu, en definitiva, que aquests dos greuges no havien estat degudament descartats per la Sala Administrativa i, per això entén que escau donar lloc al seu recurs d'empara.

3.5. Un examen minuciós de la motivació continguda dins la sentència de la Sala Administrativa del 20 de novembre del 2024 ens condueix a afirmar que aquesta és suficient des d'un punt de vista constitucional.

Pel que fa a la posició del Comú de Canillo, la Sala Administrativa raona (FD tercer) que la Corporació local considera els terrenys litigiosos com a sòl urbà no consolidat.

I que, per tant, el Comú no podia anar "*contra els seus propis actes*", independentment de les raons que l'havien dut a canviar de criteri. Aquesta explicació ens sembla molt convincent per dues raons poderoses. La primera, perquè resulta plenament coherent amb el principi constitucional de seguretat jurídica (article 3.2 de la Constitució). I en segon lloc, perquè si el recurrent estimava que els seus terrenys havien de tenir la consideració de sòl urbà consolidat, li pertocava aportar la prova corresponent. I no es pot fer altra cosa que constatar, com afirma la Sala Administrativa, que els terrenys esmentats no disposen de tots els serveis bàsics indispensables per rebre aital qualificació, doncs ni tan sols disposen d'aigua potable, d'energia elèctrica, ni d'evacuació d'aigües residuals (FD quart).

Quant al debat sobre la distinció entre sòl urbà consolidat i solar, la Sala Administrativa exposa que el concepte de solar correspon a una fase ulterior del procés d'urbanització, segons l'article 9 del Reglament urbanístic del 3 d'octubre del 2012. La sentència afegeix que els conceptes de solar i de sòl urbà consolidat són distints i que, a banda de ser compresos dins d'unitats de sòl urbà consolidat, han de complir amb altres requisits (FD quart). Per tant, la Sala Administrativa ha aportat una resposta suficient a aquest debat que sembla, sense més explicacions per part del recurrent, més aviat d'ordre doctrinal i, per consegüent, aliè a la funció principal de la jurisdicció ordinària que és,

per regla general, la de resoldre litigis en funció de qüestions precedides de la necessària petició inicial. En aquest sentit, enlloc apareix que el recurrent hagi sol·licitat mai a les autoritats administratives que els seus terrenys tinguin la consideració de solar.

3.6. Les consideracions exposades en els fonaments de dret precedents justifiquen la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional necessari (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-85-RE presentat per la representació processal del Sr. Josep Areny Fité contra la sentència del 20 de novembre del 2024, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de gener del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

Pere Pastor Vilanova

President	Vicepresident
Josep-D. Guàrdia Canela	Jean-Yves Caullet
Magistrat	Magistrat